

$$1. a) \lim_{x \rightarrow \infty} \frac{x-3}{x^2-9} = \left(\frac{\infty}{\infty} \right) = \lim_{x \rightarrow \infty} \frac{x-3}{(x-3) \cdot (x+3)} = \lim_{x \rightarrow \infty} \frac{1}{x+3} = 0$$

$$b) \lim_{x \rightarrow 3} \frac{x-3}{x^2-9} = \left(\frac{0}{0} \right) = \lim_{x \rightarrow 3} \frac{x-3}{(x-3) \cdot (x+3)} = \lim_{x \rightarrow 3} \frac{1}{x+3} = \frac{1}{6}$$

$$c) \lim_{t \rightarrow 0} \frac{5t}{e^{2t}-1} = \left(\frac{0}{0} \right) = \lim_{t \rightarrow 0} \frac{5}{2} \cdot \frac{2t}{e^{2t}-1} = \frac{5}{2}$$

$$d) \lim_{x \rightarrow 0} \frac{\tan x}{4x} = \lim_{x \rightarrow 0} \frac{\sin x}{4x \cdot \cos x} = \left| \frac{\sin x}{x} \rightarrow 1, \cos x \rightarrow 1, \text{ då } x \rightarrow 0 \right| = \frac{1}{4}.$$

$$e) \lim_{n \rightarrow \infty} \left(1 + \frac{1}{3n} \right)^{6n} = \left| \text{använd } \lim_{n \rightarrow \infty} \left(1 + \frac{1}{n} \right)^n = e \right| = \lim_{n \rightarrow \infty} \left(\left(1 + \frac{1}{3n} \right)^{3n} \right)^2 = e^2.$$

$$2. a) |z| = \left| \frac{(-2-2i) \cdot 7i}{1+i\sqrt{3}} \right| = \frac{|-2-2i| \cdot |7i|}{|1+i\sqrt{3}|} = 7\sqrt{2}, \quad \arg z = \arg(-2-2i) + \arg(7i) - \arg(1+i\sqrt{3}) =$$

$$= \frac{5\pi}{4} + \frac{\pi}{2} - \frac{\pi}{3} = \frac{17\pi}{12}. \quad \text{Alt. } \arg z = -\frac{7\pi}{12}.$$

$$b) z^2 + 4z + 1 + 4i = 0. \text{ Kvadratkomplettera: } (z+2)^2 - 2^2 + 1 + 4i = 0$$

$$\Leftrightarrow (z+2)^2 - 3 + 4i = 0 \Leftrightarrow (z+2)^2 = 3 - 4i.$$

Sätt $z+2 = x+iy$. Man får då

$$\begin{cases} x^2 - y^2 = 3 & (1) \\ 2xy = -4 & (2) \\ x^2 + y^2 = 5 & (3) \end{cases}$$

(1)+(3) ger $2x^2 = 8 \Leftrightarrow x = \pm 2$. Insättning i (2) ger $x = 2, y = -1$ och $x = -2, y = 1$.

Då har vi att $z+2 = 2-i$ och $z+2 = -2+i$. Vi löser ut z och får

Svar: $z = -i, z = -4+i$.

$$3. a) D\left(2 - \frac{x}{7}\right)^{14} = 14\left(2 - \frac{x}{7}\right)^{13} \cdot \left(2 - \frac{x}{7}\right)' = 14\left(2 - \frac{x}{7}\right)^{13} \cdot \frac{-1}{7} = -2\left(2 - \frac{x}{7}\right)^{13}$$

$$b) D(x^2 \cdot \cos 3x) = 2x \cos 3x - 3x^2 \sin 3x.$$

$$c) D e^{\sqrt{1+2x}} = e^{\sqrt{1+2x}} \cdot D\sqrt{1+2x} = e^{\sqrt{1+2x}} \cdot \frac{1}{2\sqrt{1+2x}} \cdot (1+2x)' = e^{\sqrt{1+2x}} \cdot \frac{1}{\sqrt{1+2x}}$$

$$d) D\left(\arctan \frac{7}{x}\right) = \frac{1}{1+\left(\frac{7}{x}\right)^2} \cdot \left(\frac{7}{x}\right)' = \frac{1}{\frac{x^2+49}{x^2}} \cdot (7x^{-1})' = \frac{x^2}{x^2+49} \cdot \frac{-7}{x^2} = -\frac{7}{x^2+49}$$

$$4. y = \frac{x^2}{x+1}, \quad D_f = \{x \in \mathbb{R}, x \neq -1\}.$$

1. Lodräta asymptoter kan finnas i $x = -1$.

$$\lim_{x \rightarrow -1^+} \frac{x^2}{x+1} = \left(\frac{(-1)^2}{0^+}\right) = +\infty, \quad \lim_{x \rightarrow -1^-} \frac{x^2}{x+1} = \left(\frac{(-1)^2}{0^-}\right) = -\infty,$$

d.v.s. $x = -1$ är en lodrät asymptot.

2. Vågräta asymptoter:

$$\lim_{x \rightarrow \infty} \frac{x^2}{x+1} = \left(\frac{\infty}{\infty}\right) = \left|\frac{x^2}{x+1} \approx \frac{x^2}{x} = x, \text{ då } x \rightarrow \infty\right| = \infty \text{ och}$$

$$\lim_{x \rightarrow -\infty} \frac{x^2}{x+1} = \left(\frac{\infty}{\infty}\right) = \left|\frac{x^2}{x+1} \approx \frac{x^2}{x} = x, \text{ då } x \rightarrow -\infty\right| = -\infty$$

Inga vågräta asymptoter då $x \rightarrow +\infty$ och $x \rightarrow -\infty$.

$$3. \text{ Sneda asymptoter: } k = \lim_{x \rightarrow \infty} \frac{f(x)}{x} = \lim_{x \rightarrow \infty} \frac{x^2}{(x+1)x} = \lim_{x \rightarrow \infty} \frac{x}{x+1} = 1,$$

samma gäller då $x \rightarrow -\infty$

$$m = \lim_{x \rightarrow \infty} f(x) - kx = \lim_{x \rightarrow \infty} \left(x - \frac{2}{x} - 3 \ln x - x\right) = \lim_{x \rightarrow \infty} \left(\frac{x^2}{x+1} - x\right) = \lim_{x \rightarrow \infty} \frac{x^2 - x(x+1)}{x+1} =$$

$$= \lim_{x \rightarrow \infty} \frac{-x}{x+1} = -1$$

samma gäller då $x \rightarrow -\infty$. Sned asymptot är $y = x - 1$, då $x \rightarrow \pm\infty$.

Alt. Lösning: Sned asymptot kan bestämmas med hjälp av polynomdivision, se s. 244-255 (10.29)

$$4. y' = \frac{2x(x+1) - x^2 \cdot 1}{(x+1)^2} = \frac{x^2 + 2x}{(x+1)^2} = \frac{x(x+2)}{(x+1)^2}.$$

Stationära punkter: $f'(x) = 0 \Rightarrow x(x+2) = 0 \Leftrightarrow x = 0, x = -2$.

5. Teckenschema:

x		-2		-1		0	
$f'(x)$	+		-		-		+
$f(x)$		Lok.max		Ej def.		Lok.min	

Lokalt maximum i $(-2, -4)$, lokalt minimum i $(0,0)$.

6. Rita kurvan.

5.a) Lös ekvationen $f(x) + \frac{1}{2}f''(x) = \frac{1}{4}$ där $f(x) = \sin^2 x$.

$$f'(x) = 2\sin x \cos x = \sin 2x \text{ och } f''(x) = 2\cos 2x.$$

Ekvationen blir

$$\sin^2 x + \frac{1}{2} \cdot 2\cos 2x = \frac{1}{4} \Leftrightarrow \sin^2 x + \cos^2 x - \sin^2 x = \frac{1}{4} \Leftrightarrow \cos^2 x = \frac{1}{4} \Leftrightarrow \cos x = \pm \frac{1}{2}$$

$$1) \cos x = \frac{1}{2} \Leftrightarrow x = \pm \frac{\pi}{3} + n2\pi, n \in \mathbb{Z}.$$

$$2) \cos x = -\frac{1}{2} \Leftrightarrow x = \pm \frac{2\pi}{3} + n2\pi, n \in \mathbb{Z}.$$

Detta kan sammanfattas som $x = \pm \frac{\pi}{3} + n\pi, n \in \mathbb{Z}$.

$$\text{Svar: } x = \pm \frac{\pi}{3} + n\pi, n \in \mathbb{Z}.$$

b) Lös ekvationen $\ln(3-x) + \ln(1-x) - \ln 8 = 0 \Leftrightarrow x = -1, x = 5$ (falsk rot). Skärningen

$$\text{i } (-1,0). f'(x) = \frac{-1}{3-x} - \frac{1}{1-x} \Rightarrow f'(-1) = -\frac{3}{4}. \text{ Tangentens ekvation är } y = -\frac{3}{4}(x+1).$$

$$\text{Svar: } y = -\frac{3}{4}x - \frac{3}{4}$$

6. Linjen $y = kx + m$ går genom punkterna $(1,4): 4 = k \cdot 1 + m, (a,0): 0 = k \cdot a + m \Leftrightarrow a = -\frac{m}{k}$

$$(0,b): b = m. \text{ Detta ger } a = \frac{b}{b-4}. \text{ Arean } A = \frac{1}{2} \cdot \frac{b^2}{b-4}, b > 4.$$

$$A'(b) = \frac{1}{2} \cdot \frac{b(b-8)}{(b-4)^2} = 0 \Leftrightarrow b = 8, b = 0 \text{ (falsk, ty } b > 4). \text{ Teckenschemat visar att i } b = 8 \text{ ger}$$

lokalt minimum. Triangelns area blir minimal $A = 8$ a.e. då linjens ekvation är $y = -4x + 8$.